FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	36712
Nom	Actors polítics: partits, grups d'interès i moviments socials
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	2	Segon quadrimestre
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	3	Segon quadrimestre
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Ciències Socials	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	8 - Actors polítics: partits, grups d'interès i moviments socials	Obligatòria
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	3 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MEDINA IBORRA, IVAN	55 - Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració
OÑATE RUBALCABA, PABLO	55 - Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració

RESUM

L’assignatura pertany al grau de Ciències Polítiques i Administració Pública, impartint-se com a obligatòria al segon curs. L’objectiu d'aquesta assignatura és conèixer com els actors col·lectius organitzen, intermedien i representen les demandes i les ideologies de la ciutadania. Addicionalment, s’analitzarà la evolució organitzativa d’aquests actors col·lectius (partits polítics, grups d’interès i moviments socials), i com poden afectar els factors organitzatius, institucionals i polítics a la mobilització d’interessos i els repertoris d’acció col·lectiva.

Amb aquesta assignatura es pretén estudiar detalladament l’evolució dels models organitzatius dels partits polítics i la seva definició programàtica i ideològica, els tipus de sistemes de partits i les seues conseqüències institucionals i polítiques, els diferents tipus de grups d’interès i les seves estratègies d’influència, així com els tipus de moviments socials i els repertoris de protesta i recursos a la seva disposició. Aquests objectes seran abordats des de les principals teories institucionalistes, sociològiques i econòmiques aplicades a l’estudi de l’acció col·lectiva i els actors polítics col·lectius.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No shan especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla destudis.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Anàlisi d'informació per a avaluar problemes polítics o de gestió pública i elaborar propostes de millora
- Pensament crític.
- Treball en equip.
- Aplicar críticament les principals teories i enfocaments de la Ciència Política i de l'Administració Pública.
- Saber utilitzar els mètodes i tècniques d'anàlisis quantitatives i qualitatives, així com el mètode comparatiu.
- Saber analitzar escenaris d'actuació en política internacional i proposar actuacions per a diferents tipus d'actors.
- Saber elaborar informes, dictàmens i treballs de recerca política.
- Interpretar els marcs polítics i processos històrics establint anàlisis comparatives de canvi i de prospecció futura.
- Saber analitzar l'estructura i funcionament dels sistemes i processos polítics, els seus elements, així com la seua dimensió històrica, amb especial atenció al sistema polític espanyol i al de la Unió Europea.
- Conèixer i saber analitzar les característiques i pautes d'actuació dels principals actors polítics (partits, sindicats, grups d'interès i nous moviments socials).
- Conèixer i saber analitzar els processos electorals, tant des del punt de vista institucional, com des del del comportament dels actors col·lectius i individuals.
- Saber distingir els valors, ideologies, actituds i pautes de comportament dels ciutadans així com la seua evolució temporal.
- Aplicar críticament les principals teories i enfocaments de gènere a les institucions, actors i polítiques públiques.

RESULTATS D'APRENENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

1. Saber distingir i analitzar críticament les principals teories sobre partits i sistemes de partits.
2. Conèixer pautes i tendències en l'evolució dels partits, els grups d'interès i els moviments socials.
3. Saber relacionar els sistemes de partits amb els altres elements del sistema polític.
4. Saber fer anàlisi política sobre actors.
5. Conèixer la presència de la dona i els seus rols a les organitzacions dels actors polítics

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Definicions i orígens dels partits polítics

2. Famílies ideològiques de partits, evolució i models.

3. Organització dels partits: models dorganització vertical i horitzontal, finançament i digitalització.

4. La participació als partits: membres, dirigents i càrrecs públics.

5. Sistemes de partits (I): dimensions, tipologies i criteris danàlisi.

6. Sistemes de partits (II): canvi i continuïtat.

7. Grups dinterès: definicions i tipologies. Principals enfocaments per estudiar-los i analitzar-los (pluralisme, neocorporatisme, xarxes d'actors).

8. Organització i teoria de grups.

9. Regulació, influència i estratègies daccés.

10. Definicions de moviments socials. Vells i nous moviments socials.

11. Enfocaments teòrics per a l'anàlisi dels moviments socials

12. Organització, identitat, recursos, cicles de protesta i formes dactivisme.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	**150,00**	

METODOLOGIA DOCENT

La transmissió i adquisició de coneixements es faran, en primer lloc, a través de la classe magistral. El docent exposarà els continguts essencials de l'assignatura apropant-los a la realitat mitjançant el recurs d'exemples de l'actualitat, la utilització de textos clàssics, casos, textos legals, materials en xarxa, etcètera. En tot moment es demanarà la participació activa dels estudiants. Aquests hauran d'haver preparat prèviament els temes que es tractaran a classe mitjançant l'estudi i el treball autònom. De la mateixa manera, s'espera que els estudiants dediquin una part del temps fora de l'aula per repassar el contingut de cadascuna de les lliçons magistrals.

Al llarg del curs es faran diverses activitats de caràcter pràctic, tant de manera individual com en equip. Per això, els alumnes hauran d'utilitzar materials proporcionats pel professor o cercar-los en institucions, biblioteques, internet, etc. Les activitats que es realitzin a classe requeriran la preparació prèvia dels diversos temes d'estudi, així com la consulta dels materials complementaris que pugui indicar el professor. Els exercicis de les activitats pràctiques s'han de lliurar en la data determinada, sense que se n'accepti la recepció fora del termini estipulat.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura està composada per 2 elements, tant a la primera com a la segona convocatòria:

a) Examen: en acabar el curs es realitzarà una prova final sobre tots els continguts de l'assignatura recollits en aquesta guia docent, s'hagin impartit a l'aula o no, i els materials que es comprenguin a les diverses sessions. Aquesta prova tindrà un valor del 60% de la nota global.

b) Avaluació contínua: Al llarg del semestre s'aniran fent treballs pràctics i activitats complementàries de diversa índole, que s'hauran de lliurar el dia assenyalat pel professor. Aquesta part tindrà un valor del 40% de la nota final.

Perquè l'alumne assoleixi punts de l'avaluació continuada, haurà d'haver assistit a un mínim del 75% de les sessions pràctiques. A més, per poder sumar la qualificació obtinguda a l'avaluació contínua (de les sessions pràctiques) amb la qualificació a l'examen, l'alumne haurà d'haver obtingut almenys un 4 (sobre 10) en aquest examen final.

El contingut de tots aquests treballs d'avaluació contínua constitueix també materials i continguts del curs, per la qual cosa són susceptibles de formar part de la prova de final de curs. El professor explicarà com s'ha de fer i lliurar cada exercici i, posteriorment, lliurarà els resultats de les diverses pràctiques abans de l'examen. Les pràctiques (siguin les no realitzades ni lliurades en el termini estipulat respectiu, o les ja realitzades o avaluades) no seran recuperables amb posterioritat a la data de lliurament, ni tampoc per a la segona convocatòria (mantenint-se per a aquesta la nota de l'avaluació continuada aconseguida al llarg del semestre).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Las lecturas básicas están compuestas de los manuales generales, que deberán ser consultados por los estudiantes a medida que avanza el temario, y las lecturas obligatorias, que son complementos necesarios a la docencia impartida en clase y que formarán parte de la materia examinada al final de curso.

Manuales de la asignatura:
Rodríguez-Aguilera del Prat, C. (2017) Manual de partidos políticos. Barcelona: Huygens Molins, J.M., L. Muñoz e I. Medina (eds.) Los grupos de interés en España. Madrid: Tecnos Della Porta, D. y M. Diani (2011) Los movimientos sociales. Madrid: CIS

Detalle de lecturas obligatorias por temas:

Estas lecturas pueden experimentar algún cambio en las próximas semanas, en función de buscar la mejor para cada tema.

Tema 1. Definiciones y orígenes de los partidos políticos.

Ware, A. (1996) Partidos políticos y sistemas de partido. Madrid: Istmo (Introducción)

Tema 2. Familias ideológicas, evolución y modelos de partidos.

Von Beyme, K. (1986) Los partidos políticos en las democracias occidentales. Madrid: CIS (Cap. 2)

Tema 3. Organización de los partidos: Modelos de organización, financiación y digitalización.

Katz, R. y P. Mair (2022) Democracia y cartelización de los partidos políticos. Madrid: Catarata (Cap. 1 y 5).

Tema 4. La participación en los partidos: miembros, dirigentes y. cargos públicos.

Ware, A. (1996) Partidos políticos y sistemas de partido. Madrid: Istmo (pp. 109-139)

- Tema 5. Sistemas de partidos (I): conceptos, dimensiones y criterios de análisis

Sartori, G. (1992) Partidos y sistemas de partidos, Madrid, Alianza Editorial (Cap. 1 y 5)

Tema 6. Sistemas de partidos (II): evolución y cambio

Casal Bertoa, F. y Scherlis, G. (comp.) (2015) Partidos, sistemas de partidos y democracia. La obra esencial de Peter Mair, Buenos Aires, Eudeba. (Cap 6)

Tema 7. Definiciones y tipologías. Los principales enfoques (pluralismo, neocorporatismo, redes de actores).

Jordana, J. (1996) Las asociaciones de intereses y la acción colectiva, en M. Caminal (ed.) Manual de Ciencia Política. Madrid: Tecnos

Tema 8. Organización y teoría de grupos. Dilema de la acción colectiva.

Medina, I. y L. Muñoz (2016) La relevancia de los grupos de interés en la ciencia política, en J.M. Molins, L. Muñoz e I. Medina (eds.) Los grupos de interés en España. Madrid: Tecnos

Tema 9. Conceptualización de la influencia y estrategias de acceso.

Medina, I. y L. Bouza-García (2020) "Grupos de interés y administraciones públicas: estrategias, mitos y debates actuales", en B. Aldeguer y G. Pastor (eds.) Democracia, Gobierno y Administración Pública Contemporánea. Madrid: Tecnos

Tema 10. Definiciones. Viejos y nuevos movimientos sociales.

Johnston, H. (2022) ¿Qué es un movimiento social? Madrid: Alianza Editorial (Caps. 1 y 2)

- Tema 11. Enfoques teóricos para el estudio de los movimientos sociales

Ullán de la Rosa, F.J. (2016) Teorías sociológicas de los movimientos sociales. Madrid: La Catarata

Tema 12. Organización, recursos, ciclos de protesta y formas de activismo

Tilly, Ch. y L. Wood (2014) Los movimientos sociales 1768-2008. Barcelona: Crítica (Cap. 1)